

Передплата

«РУСЛАНА» вносить:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
а: місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАНА

»Вареш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція »Руслана« під ч. 1. пл. Дамбровського (Хорунцини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає сялише на попереднє застереженє.— Рекламациї неопечатаніє вільні від порта. — Оголошенє звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в »Надісланім« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Розлад серед угорської коаліції.

(X) Скоро угорська коаліція взяла у свої руки керму в краях угорської корони, думали независимці, що зараз будуть здійснені їх національні мрії. Тимчасом доси нема ніякого видимого знаку сеї невидимої благодати і се викликає невдоволенє в таборі независимців. Задля того проявляє ся з одного боку рух, що би поодинокі сторонництва коаліції довести до боротьби поміж собою. Виступав також домаганє, що би всі інші сторонництва старали ся здійснити засади независимців, котрі творять переважну більшість коаліції. Нове правительство на їх думку має ллше тоді управленє, наколи буде переведена цілковита независимість економічна і політична Угорщини. Одначе сторонництва, котрі стоять на основі угоди з 1867 р., в сеї думки, що серед коаліції ніхто не може бути приневолений до відреченя від своїх засад. Тим способом находить ся серед коаліції кість незгоди і немало треба заходу, що би здержати її розпад.

З другого знов боку докоряють теперішньому правительству, що оно про все думає, лише не про найважнійшу точку своєї програми: виборчу реформу на основі загального, рівного і тайного голосованя. В усіх міністерствах, навіть підчас парламентарної перерви, роблять всякі приготвлення до органічних реформ, неначеб міністерство се на довгі часи бажало остояти ся. Так н. пр. міністерство внутр. справ займає ся реформою муніципальної автономії, в міністерстві торговлі вирабляють начерки законів що до великих соціально-політичних інституцій, в міністерстві судівництва переглядають дотеперішні кодифікації законів, а міністерство рільництва займає ся аграрними справами. Але коли хто питає про виборчу реформу, тоді відповідають, що ще не зібрано потрібних дат, а ті що зібрані, ще не оброблені і взагалі, що ще не обдумано всіх способів розширеня виборчого права і не розсліджено его впливу на національні відносини.

Правительство старало ся отже доси лише о державний бюджет і управильненє фінансових взаємин з Хорвациєю, о закон про побір рекрутів, але про найважнійшу точку програми якось забуло. Тим дає ся пояснити змаганє до утвореня нових сторонництв, котрі би здійснили

національні домаганя і перевели відповідно виборчу реформу на радикальній основі.

Велике зацікавленє викликало піднесенє в дневниках питанє, чи дістануть достоїнство тайних радників ті міністри, котрі ще его не мають, а способом обговореня сего питаня зроблено їм медвежу прислугу. Оден дневник замітив, що король не хоче того відзначеня надати міністри судівництва Польоньому і президентови посольської палати Юстови, а Кошут ніби то не хоче прийняти відзначеня австрійського або спільного, мовби то для того, що може знов опинити ся на опозиційнім становищі супроти Корони. Тимчасом відомо загально, що якраз найбільшу опозицію і агітацію проти Корони вели давні тайні радники.

Всі ті обставини вказують на се, що єдність коаліції загрожена, а серед суспільности нагромадило ся доволі пального матеріялу, що би при найблизшій нагоді вибухнути і довести до не зовсім бажаного звороту в політичнім положеню Угорщини.

Мова чисел

про наше народне шкільництво.

(зладжена на підставі австр. статистики, виданої через ц. к. статистичну центральну комісію в Відні 1906).

(Дальше).

		Після кваліфікації було в 1900 р.	
		Галичина	Буковина
Учителів	Квал. до шкіл виділових	530	9
	Квал. до шкіл посполитих	2786	458
	З іспитом зрілости	665	78
	Разом з кваліфікацією	3981	545
	Без кваліфікації	143	42
Учительок	Квал. до шкіл виділових	607	3
	Квал. до шкіл народних	1761	182
	З іспитом зрілости	627	36
	Разом кваліфікованих	2995	224
	Без кваліфікації	1015	105
Разом	Іспитованих	6976	769
	Без іспиту	1158	147

До робіт ручних	Іспитованих	17	—
	Без іспиту	363	33

В процентовім зіставленю чисел з цілою держави мав Тироль некваліфікованих учителів 16.4%, Буковина учительок 31.9 відтак Галичина 25.4 учительок а Тироль 21.7 учительок. Загально найбільше некваліфікованих сил мав Тироль 19.0, відтак Буковина 16.0 а третє місце займає Галичина 14.2 всіх учителів.

Після віри і обряду було в 1900 р.

		Галичина	Буковина
Учителів	римо-кат.	2773	57
	гр.-кат.	1316	23
	евангелик.	8	23
	гр.-оріент	—	474
	мойсеєвого	25	9
	інших вір	2	1
Учительок	римо-кат.	3434	118
	гр.-кат.	487	18
	евангел.	1	7
	гр.-оріент.	2	123
	мойсеєвого	90	63
	інших вір	6	—
Разом	римо-кат.	6197	175
	гр.-кат.	1803	41
	евангел.	9	30
	гр.-оріент.	2	597
	мойсеєвого	115	72
	інших вір	8	1

Колиб ми в Галичині ідентифікували обряд з народностию, то маємо гр.-кат. учителів і учительок, а тим самим Русинів 1803 на 1679 шкіл з рускою мовою викладовою а 2214 клас, 2284 сил учительских і 204.617 дітей. Недоставало нам в 1900 році 408 сил учительских гр.-кат. обряду до обсаженя місць з викладовою мовою рускою, не вчисляючи мішаних. Чи рік 1906 дасть лучший вислід, треба сумніватись.

Побори (пенсия) в коронах в році 1900.

		Галич.	Буков.
Учителів	в грошах	4.393.701	771.269
	в натураліях	—	—
	— перемінених на гроші	67.886	68.269
Учительок	разом	4.466.587	839.848
	в грошах	3.169.661	301.430
	в натураліях перемінених на гроші	27.195	2.422
Разом	разом	3.196.856	303.852
	в грошах	7.568.362	1.073.009
	в натураліях перемінених на гроші	95.081	70.691
разом		7.663.443	1.843.790

На одну особу припадало в коронах (беручи пересічно).

	Галичина	Буков.
в грошах	1.067	1.314
в натураліях перемінених на гроші	16	116
разом	1.083	1.430
в грошах	804	916
в натур. перемінених на гроші	7	7
разом	811	923
в грошах	939	1.171
в натур. перемінених на гроші	12	77
разом	951	1.248

Число дітей в віці шкільнім 1900 р.

	Галич.	Буков.
хлопців	547.446	52.885
дівчат	533.710	49.642
разом	1.081.156	102.527
	Галичина	Буков.
	проценто	
хлопців	50.6	51.6
дівчат	49.4	48.4

Число дітей побираючих науку в 1900 р.

	Галичина	Буков.
в школах публичних		
хлопців	342.166	36.518
дівчат	313.367	33.104
разом	655.534	69.622
в школах приватних з правом публичности:		
хлопців	5.252	1.276
дівчат	5.901	578
разом	11.161	1.854
в школах без права публичности		
хлопців	9.995	555
дівчат	6.242	370
разом	16.236	925
Разом в приватних школах:		
хлопців	15.247	183
дівчат	12.151	948

Після віри і обряду було в 1900 р. в Галичині:

	хлопців	дівчат	разом
римо-католицк.	177.722	161.367	= 339.089
гр.-катол.	140.708	107.121	= 247.829
мойсевого	22.676	43.855	= 66.521

Найбільше разить таб. 72., рубрика, в котрій виказано увільнені діти від науки задля недуги, нерозвинення фізичного або умового, та інших причин. Коли в інших краях коронних не переходить число їх 1.000, а рідко де перевищує, то в Галичині увільнено хлопців 12 657, дівчат 1 365 разом 26 032. Найбільше число виказує по Галичині Сирія, де увільнено від науки лише 4.722.

На 1000 мешканців припадало в Галичині 147.8 дітей в віці шкільнім, побираю науку в школах 93.3, оставало без науки 89.6. На Буковині було обовязаних 240.4. Побирало науку 99.2, оставало без науки 95.3.

(Конець буде).

„Свободное слово“

Стан теперішньої періодичної преси в російській Україні — як бачимо з заміщеного нами в попередних числах фейлетонового перегляду — не конче світлий. Се вже і використала польська та неприхильна нам російські праса, щоби підняти на глум «українське питанє». Розуміє ся, що жаден з тих противників не звертає уваги на трудні зовнішні і внутрішні обставини, серед яких приходиться розвиватись українській прасі. Попри технічні труднощі, як брак відповідних черенок, яких у такий неспокійний час не так легко роздобути і т. д., попри національно-суспільні условини, що наш нарід, розкинений по селах не так скоро переймає всяку новину, приходять еще загально-російські невідрадні відносини, які особливо жестоко відбиваються якраз на пресі і редакторах. Про сі відносини пише ось як п. Сергій Єфремов в одній зі своїх «Дрібничок», які заміщує в «Гром. Думі»!

Коли в Росії свінуло було трохи на нове життя, найперше привітала те світання преса, яка зараз же переродилася. Могучою силою живого слова озброєна, вона сміливо пішла справляти свою тяжку службу народові; кожну подію вона виясняла, давала відповідь на пекучі питання часу й закликала всіх до світла, та правди, та справедливости. Поруч з старими, що переродилися, повстала сила нових газет і як гарно вони називалися: «Новая жизнь», «Начало», «Свободная мысль», «Свобода и Труд», «Свободное Слово».

І справді — то було вільне слово. Поклик до волі лунав з кожного рядка, з кожного слова тих нових органів російської преси, нагадуючи людям, що тільки вільний народ зможе упорядкувати життя своє так, як сам хоче. Боротьба за волю стала тим осередком, коло якого гуртували ся, щоб разом іти, люде з неоднаковими часто поглядами, надіями і сподіваннями, що до інших справ.

Але воля блискавкою проминула: осягнула вона землю і згасла, а натомість знов темна темнота вкрила все. І зараз полягли трупом борці за новий лад: одна по одній зникали ті чесні газети з своїми гарними назвами; на їх місце пробували були повстати інші, але й їх однакова спіткала доля. Все нижче спускав ся стяг, що гуртував борців, усе тихіше лунав їх поклик до волі, бо вільне слово...

Де воно тепер — те вільне слово?

Ось попала ся мені газета з гордою та пишною назвою — «Свободное Слово». Певне, ось де воно — те вільне слово, тут по старому лунає сміливий поклик, подаючи надії на кращу будучність...

Але... але який же вигляд нещасний те «Свободное слово» має! Пів листка, на якому самі за себе телеграми притулоч знайшли та трошки хроніки от і все, що лишилося з «свободного слова». Е, ні — не все ще, бо на першій сторінці читаємо: «Нагніт на вільну пресу, а надто на соціалістичну, побільшив ся. Через

то мусимо на якийсь час обсяг газети зменшити»...

От як виглядає тепер в Росії «свободное слово», бо нещасна провінційна газетка безперечно то образ усієї преси по цілій Росії.

В Петербурзі нема жадної щиропопулярної, народолюбної газети; в Москві — також — все змела та химерна мітля, що зветь ся «російскою конституцією», з держалном на якому написано: «ліберальне міністерство». По провінції ще де-не-де ледво голос одводять недобитки вільної преси, але й вони або сходять на дорогу — яка іронія — «Свободного Слова» (телеграми й трошки хроніки, борони Боже — місцевої!) або ж кожного дня чекають обуха на свою голову. Тепер над їми поставлено новітніх цензорів — дворників з друкарні, їм загрожують усіма карами, на які тільки здатний буває винагадливий розум. А коли їх поки що терплять, то дають розуміти, яку ласку велику цим роблять.

Ось Карангозов — (одеський генерал-губернатор) пише в своїй відозві до «вільного» йому населення: — «коли я ще не позакривав усіх газет, то тільки в інтересах трудящих людей» і через те, мовляв — подбайте, трудящі люди, щоб ті газети були карними та слухняними дітками...

Карангозов — і трудящі люди!.. Що йому трудящі люди? А проте коли газет «ще» не позакривав, то пам'ятайте, що кожної хвилини може зробити, й «інтереси» трудящих людей не пособлять.

Оце вам, читачу, — «свободное слово»!

Анархия в Росії.

Безконечна листа убийств та заворушень в Росії надоїла вже навіть читачам газет. Безнастанне читанє тих людських звівств денервує неодного так, що прямо не хоче читати тої сумної рубрики. Та з денвникарского обовязку мусимо занотувати бодай наймаркантніші випадки характеризуючі безнадійне положенє сторони.

З зангезурского повіту на Кавказі доносять, що кочуючі Татари з повітів карягінського, джеватского і зангезурского напали величезною масою на вірменське село Каракліс, забрали весь добуток, 18 Вірмен убили, кількох тяжко зранили і одного взяли до неволі. Рівночасно инша величезна ватага Татарів, під проводом збігця Нагія, напала на село Ханазан, а еще инша юрба вооружених Татарів напала на Старі Чертузи, увела худобу і убила кількох Вірмен.

Яким безсилим є против тих нападів російське правительство, доказує донесенє з Тифлісу, про ось який примір: Поліційний комісар Ізмаель Беков догнав ватагу, яка зрабувала і розрушила фільварок Канджунцева. Напастиники відділили 25 людей, які заняли міст на ріці Курці і розпочали огонь, а друга часть ватаги переплавляла заграблену худобу. Комісар зі стражниками переслідував їх далі, аж нарешті дігнав в селі Кахай, де его повитано огнем з засідки. Комісар

стратив 2 людей убитих, а коли зі своїми стражниками вистріляв всі набой, розбійники кинули ся на відділ і відобрали від стражників 10 карабінів. Вождем вагата є збісний розбійник Меджейд.

Вироки смерті, бомби і револьверові замаху революціоністів, та рабунки кас, каснерів, скленів і дворів звичайними харцизами, підбиваючими ся під клич революції, вже не роблять навіть вражіння в Росії, так стали повседневними, але цікавішим є документ, який одержала родина убитого посла Герценштайна від чорносотенців. Він звучить: «Рада пімсти народа», яка свого часу видала і виконала засуд смерті на послі до думи Герценштайні, визнає отсим родину убитого посла, щоби до трех днів зложила 3000 рублів на погорільців міста Сызраня, 4000 рублів на родину поубиваних поліціянтів, а заразом, щоби замістила заяву в часописях, що ніхто з членів родини не прилучить ся до жадної політичної партії. Коли родина не вдовольнить сему завзивови, видасть сама на себе вирок смерті, а всі маєток стане знищений».

Н О В І Н К П.

— **Календар.** В п'ятницю: руско-кат. Евп'ля, Клявдії; римо-кат. Вартоломея. — В суботу: руско-кат. Фотія і Анкили м.; римо-кат. Людвика кор.

— **Іменованя і перенесеня.** Міністер просвіти іменовував другого гр. кат. душпастиря при карній заведею в Станиславові о. Костя Кунівського першим гр. кат. душпастирем в сім заведею. — Намісник яко президент ц. к. дирекції лісів і дїбр державних переніс ц. к. лісничих: Грабовського до Суходолу, Грабовського до Полянці, Кленка до Гисного, Мадея до Пошини, Хмеленського до Племай, Горейкого до Зеленої, Рильського до Грабова, Воляка до Лисович, Подзиньського до Тилча, Ференца до Гриневи. — Намісник переніс повітових секретарів Яна Пекаржа зі Львова до Долини і Михайла Врону з Долини до Ланьцута, а також офіціала намісництва Володслава Родзинкевича з Ланьцута до Львова.

— **Полеві шкоди підчас маневрів** і як жадати за них відшкодованя? До вислідженя таких шкід в поли визначають на час вправ окремого комісаря войскового, якогось ц. к. капітана, коло котрого їде вояк на кони з червено білою хоругвою, щоби єго можна легко пізнати, коли би хтось хотів зажадати відшкодованя. Зараз по скінченю вправ в присутности властителя ґрунту, на котрім зроблено шкоду, і в присутности начальника громади або єго заступника розсліджує згаданий комісар згадану шкоду і залагоджує єї в короткій дорозі. Колиж би не прийшло дозгоди зараз, то справу залагоджують аж по маневрах, що очевидно виходить в некористь, бо тоді вже трудно дійсно шкоду означити. В таких случаях вимірюють відшкодованє після § 56. закона кватерункового. Послїдній реченець до вношеня жадань відшкодованя кінчить ся 7. вересня а поданя внесені по тім реченци не будуть увзгляднені. Властители сьвіжо засіяних ґрунтів і піль засіяних конюшиною, повинні памятати на то, що такі поля треба зі всіх чотирох боків затичити віхами, бо в противнім случаю войско гадало би, що по таких полях вільно ходити і що на них не можна зробити шкоди.

— **Для дївчат.** До інституту С. С. Василянков в Яворові прийме ся около 50 учениць більше, бо розширено заведею через добудованє одного крила. Услівя принятя: місячна оплата 32 кор., а з наукою музики 40 К. Рівнож з гори складає ся 5 К. за щорічне зужитє меблів, а кожного місяця доплачує ся 1 К за пранє. Зголошеня приймає

ся під адресою: Заряд монастыря С. С. Василянков в Яворові. — Вписи на р. шк. 1906—7 до дївчачої, пяти-класової, школи виділової, полученої з чотиро-класовою школою народною С. С. Василянков в Яворові відбудуть ся 31. серпня і 1. та 3. вересня, богослуженем, на котрім всі учениці обовязані суть бути. — Щоби дати можливість руским дївчатам научити ся жіночих робіт і тим забезпечити собі на будуче удержанє, постановила Дирекція Жіночої Спільки Промислової «Труд» розширити дотеперішню бурсу з 20 на 30 місць і в наслідок того розписує отсим конкуре на 10 місць в нашій бурсі. Услівя принятя ось такі: 1) скінчений 14 рік життя; 2) сьвідочтво в укінченої науки шкільної; 3) сьвідочтво здоровля; 4) зобовязанє, підписанє родичами або оікунами, бути в бурсі через 3 роки, який то час конче потрібний до фахового образованя; 5) зобовязати ся заплатити вписове, а крім того платити за помешканє, харч і науку в першій і другім році місячно по 28 К а в третім по 16 К. Що дотичить обєму науки в бурсі, то дївчата учать ся одного з сих фахів: 1) шитя крою біля, гафту білого і гафту кольорового і т. и. 2) шитя і крою суконь, 3) робленя капелюхів дамських, 4) робіт артистичних. Крім того всі учать ся рахунковости купецкої, мніпуляції канцелярнійної і языка німецького. Для доповненя загального образованя закладає Дирекція бібліотеку. Поданя о принятє належить внести на письмі до Дирекції Жіночої Спільки Промислової «Труд», Львів Ринок 39, найдальше до 25. серпня с. р. — **Від Дирекції Жіночої Спільки Промислової «Труд».** — Вписи до дївчачої 5-класової школи виділової ім. Шевченка з правом публичности відбудуть ся в днях 31. серпня, 1. і 3. вересня с. р. в годинах від 10—1 рано. Піврічна оплата за учениць I, II і III класи вносить по 6 К, а за учениць IV і V кл. по К на рік. Оплата за I піврік і на прибори наукові належить заплатити при вписі. Іспити вступні і поправчі відбудуть ся в днях 1. і 2. вересня. Шкільний рік 1906/7 розвічне ся дня 5. вересня торжественним богослуженем, на яке мають явити ся всі вписані учениці.

— **Урядники державних залізниць** діждали ся поліпшеня свого економічного положеня, над яким покінчили ся праці в міністерстві залізниць, а дотичать трех найнижших клас службових. Поліпшенє представляє ся в головних нарисах ось як: Найнижша категория платів 10. класи службової річних 1400 К, буде знесена, а початкова платня буде назначена на 1600 К. Знатна квота уділить ся на обильну запомогу для урядників наведених клас задля санації відносин численних родин, які без вини попали в нужду. Вкінци знатне число служачих довше урядників 8-мої класи, стане посунена до 7-мої класи. Сї зарядженя, які в протягу слїдуючих місяців стануть переведені, причинять ся в знатній мірі до поправи долі урядників державних залізниць; а передовсім заповідженє пересунене до 7 мої класи, яке наступить еще в часі біжучого року, приймуть певно з радістю інтересовані круги.

— **Пригоди революціоніста.** Дивні переходи пережив 18—20 літний, московський революціоніст Беленцев, який сеї зими брав уділ в голосім нападї на московський банк, де зрабовано понад 300 тисяч рублів. Не відомо, чи з припорученя партії, чи може опукавши єї, досить, що Беленцев з цілою сею сумою втік за границю. Однак така безліч грошів ошоломила єго. Він вже в дорозі до Швайцарії, їдучи першою класою, так спив ся в реставраційнім вагоні, що повибивав вікна, побив прислугу, платячи за се зараз золотом на всі сторони, а коли «російський набоб», за якого єго вважано, попав в рід шалу, спроваджено на першій більшій стації ратункову стацію і в кафтані безпечности завезено єго до шпиталю. При поліційних доходженях показало ся, хто є сей молодий чоловік, але він чув себе в Швайцарії таким безпечним, що отверто чванив ся рабунковим походженем свого маєтку. Тимчасом російські власти зареквірували виданє сего злочинця, а Швайцарія

признала єго діло про тим кримінальним, а не по літичним злочином і видала Росії. І ось повертає Беленцев до Росії вже з асистенцією. До границі відвезли єго швайцарські поліціянти і тут віддали австрійским жандармам, які щасливо передали єго в Шаковій російским салдатам. Аж тут уділо, ся єму втечи. Один з очевидців ось як описує сию пригуду в «Берж Вѣдомостях» Дня 15. с. м. всаджено Беленцева в Варшаві до поїзду і уміщено в возі II кл. При нїм було 6 узбровних жовнірів, 4 жандармів і офіціар. На стаціях віз окружувано жовнірами. Дня 16. с. м. поїзд зближив ся до будки ч. 18. між стаціями Торошино а Новоселе під Псковом. Я стояв тоді при вікні, а віз Беленцева находив ся передімною. Під гору поїзд звільнив. Втім побачив я на насипі дрібну стачь, цілком закрівавлену. Нараз та постать зірвала ся і стала утікати до ліса. То був Беленцев. Роздав ся сигнал тревоги, поїзд станув, вискочили жандарми і жовнірі і далі здоганяти збігця. Здалека видко було, які він робить зусилля. Паде... знов підносить ся, знов біжить. За ним кроваві слїди. Ще хвилину, і бідний чоловік никне в лісі. По пів години вернули жовнірі... з нічим. Якже він утік з воза? Коли поїзд зближав ся до узгіря, Беленцев зірвав ся, вискочив на столик перед вікном і поки хто спостеріг ся, кинув ся з шаленою силою у вікно, головою в долину. Шибї розлетїли ся в дрібні кусні, а Беленцев упав на насип. Поїзд стояв на стації з 20 минут. Було мені аж прикро диватись на офіціара. Стояв блїдий, як полотно, не спосібний видати приказу. Вкінци поїзд рушив, а жандарм і жовнірі лишили ся на стації в цілі дальшого слїдженя. Я бачив сию вибиту шибу в вікні вагона. Треба справді шаленої відваги, щоби кинути ся як до води, головою наперед у грубе шкло і вибити єго собою». — Треба хіба шаленої наївности кореспондента, щоби подавати до часописий — сьвідомо чи несьвідомо — таку «московську брехню». Поминувши вже, що до такого скоку потреба би хіба доброго розгону, до якого нема місця в вагоні, що побіч сидячі вояки могли бодай за ноги зловити вчас ви какуючого в сей спосіб, то колиб він упав був головою на долину на насип — хотьби і як мягкий — підчас їзди — хотьби і як звільненої, — то всеж таки, ледви чи міг би утікати з таким добрим вислідом, що всякий слїд за ним загинув! Пізнійші вісти представляють сию справу природнійше і зовсім можливо. Іменно Беленцев удавав цілу дорозу, що є хорий на жолудок. Між стаціями Порошино а Новоселе випросив ся до кльозету. Салдат випровадив єго, а сам лишив ся за дверми. Беленцев видячи, що поїзд звільнив, замкнув двері з середини, а сам, отворивши вікно, вискочив на насип і скрив ся в лісі. Тимчасом салдат чекав терпеливо, а не могути діждати ся, став пукати до дверей. Та відповіді не було. Вкінци, коли двері вивалили, побачили, що Беленцева вже нема. Жандарм і салдати мали опієля самі вибити вікно у возі та сказали, що Беленцев вискочив вікном. В той спосіб хотїли вони покрити свою неосорожність.

— **Дрібні вісти.** Сьпівак віденської двірскої опери, басіст Геш, який при кінци минулого сезону розпроцав ся з публікою і оперою, одержавши підвижку ґажі зі 160 на 200 кор. від виступу з гварантованими 10 виступами місячно, законтрактував ся на дальших сім літ. Буде отак брати 24.000 корон річно. — Товариство віденських готельярів нагородило преміями готельову прислугу, заняту 25 літ на однім місци. Найшло ся таких 36, а з них чотирох мало за собою 35 літню службу в готелю. — Презес віденської наукової академії др. Едвард Зісс обходив потрійний ювілей, 75 літню річницю уродин, 50 літє іменованє надзвичайним професором палеонтології і 40 літє професури геології. — В Лондоні в Інституті Рояль обходжено минулого місяця торжество 50-літнього ювілея відкритя авілінових фарбів Вілямом Геарим Перкином. Сему відкритю завдячує фарбарський промисл свій теперішній розвій. Ювілята обдарено

портретом і бюстом. — Розсіяність Англіїців проявила ся в тім, що в Англії вкнено в минулім році 28,000.174 таких листів, яких почта не могла доручити з причини хибної адреси, або зовсім жадної адреси. Між тими листами 320.041 містило в переказах, готівці і поштових марках коло 650.000 фунт. штер. (13 міль. кор.), 1599 тах грошевих листів не мало жадної адреси, а містила в собі не менше як 250.000 кор. Супротив сего славлена англійська систематичність і розвага належить хіба до минувшини, або до... казки. — Проф. Джовані Дель Векіо розв'язав нову проблему радіотелеграфії. Він примінив систему Марконіого до своїх досвідів наукових і сконструював дуже подинчий апарат, при помочи якого можна однак лучити залізничні стації із потягами, які є в руху, а знова їх із стаціями, а також і ті потяги з собою, що їдуть тим самим шляхом. — Тернопільський адвокат др. Герман Штайн помер в Гляйхенбергу. Купелевий заряд вислав телеграму до батька, купця в Тернополі, а сей прочитавши звістку про смерть сина, упав трупом на місці, тронутий параліжем серця. — Два графи Мошинський і Моретин потовкли ся небезпечно, упавши з коня при перегонах в Радомю, а третій п. Бохеньський упав лекше разом з конем. Приміний спорт! — Француске правительство занесло запряжене антикарів.

Телеграми

з дня 23. серпня 1906.

Ішль. Цісар зложив вчера перед полуднем кондоленційну візиту вдові по б. міністрі війни Кріґґамері.

Саняго де Чіле. Землетрясеня спричинили величезні шкоди. Прямо цілі міста знищені. Сан Франціско дель Монта і Сан Антоніо цілком збурені. Інші міста, як Лімаке, Лайляй, Нововеїо зникнули з урівні землі. Страти в цілім Чілі обчислюють на 10 мільонів фунтів штерлінґів (коло 250 міль. корон). Легкі землетрясеня ще завсїгда повторюють ся. Пожари скінчили ся. 60.000 людей остає без даху. Правительство уставило бараки для 30.000 людей. Зелізничий рух до Лімаке привернено. Парлямент ухвалив 4,000.000 пезетів для жертв катастрофи.

Пекін. Цісарева скликала конференцію висших достойників і деяких віце-королів в справі заведеня конституції в Хінах. Делеґати, які повернули зза границі, заявили ся за поступенним введенем конституції в протягу 10 до 15 літ, щоби в сей спосіб приготувити населене до нової форми правління.

Матеріали до національно-політичного і культурного життя Русинів.

Листи о. Ст. Качали до редакції Правди

(Дальше).

III.

Шельпаки 21. р. Сьчня 1881.

Благородный Пане!

Письмо Ваше зь 9. о. р. Сьчня я отримавъ.

Вы знаете заповне зь Слова, що езувити оскаржили мене до Риму. Ординаріятъ написавъ до мене: «Сочиненіе...» Polityka Polaków... представляє св. соединеніє Руской Церкви яко для насъ вредливое, а такъ оскорбляє передъ свѣтомъ наше искренное чувство о единой спасительной католической церкви... и для того возбуждає якесь недоверіє къ намъ, будь-то бы мы всегда а еще и теперь хотѣли повернути до такъ званого православія, или отдѣленія отъ св. Римской Апостольской церкви.

въ концѣ требуюся отъ мене артикулъ помѣстятися маючий въ Галицкомъ Сіонѣ о мо-

емъ католицизмѣ. и о вѣрности и приданности св. Римскому Престолу.....

Вче, а я такой артикулъ пославъ на дномъ аркушахъ подъ надписомъ «Оборона». Незнаю чи схотятъ его въ цѣлости умѣстити? Я Галицкого Сіона нетримаю, а же той въ друкарнѣ ставропільской печатає ся, будете такъ добри число — въ котримъ реченый артикулъ знайде умѣщенъе (здає ся вже найблисній т. е. зь 1/13 лютого) купити и менѣ прислати.

Якбысьте може довѣдали ся, яке усовершеннє зробить моя оборона у св. Юра, привибымъ такъжъ менѣ донести, але то не конче, за тымъ нема чого убѣгати ся.

Вашъ другъ

Стеф. Качала.

IV.

Шельпаки 10/3 1882.

Благородный Пане!

Не мѡгъ я ся дочекати ажъ знайдете часъ и мѣсце умѣстити мои дописы: О що ходить.. съ котрыхъ маєте двѣ у себе, то я зробивъ енакше. Я увѡльняю Васъ одъ умѣщуваня III-ои и IV бо V такъжъ не посилаю. Репшта я полатавъ на инший ладъ, давъ инший заголовокъ на трохъ и поробивъ деяки додатки. Титулъ тепер буде: «Де яки уваги о Русинахъ за Австрію». Далѣ Донись:

«Ще о курендѣ лат. перем. Конвєсторіи о ОО. Змартвухвстанцяхъ».

Попередній росправы хотѣвбымъ, абы були умѣщені скоро, бо ту сходжу на наши стосунки а за выми и четверта о. ОО. Змартвухвстанцяхъ. яке NB. печатати аноним (безъ того подпису всеъ чєтыры).

Посилаю такъжъ росправу: «Выправа Собеского подъ Вѣдєнь». Тая може гдѣнѣйше придасть ся до фейлетону, але завше випадалобы умѣстити сего року.

Вже языкъ зволить поправляти редакція. Я лихий лингвиста а по друге одсылаю скорше, бо моглабы спастися на мєне ревнзія, забрати книжки и рукопись, а я оставымъ гей физикъ и не мавъ вамъ що послати.

Жичливый Вашъ

Другъ

Ст. Качала.

V.

Шельпаки 27/4 р. 1882*.)

Благородный Пане!

Я ище не маю рѣшеня на мой рекурсъ. Що до одного обстоятельство а енакожъ бувъ въ блудѣ. Панъ Мѣшковскій не бувъ въ Голоткахъ, то що говоривъ онъ въ Клебановцѣ и Терпеловцѣ, чувъ онъ въ Збаражѣ. Одъ кого, чи одъ де Lascalla чи иншихъ? Не знаю. Завше видити ся, треба его возвати на свѣдка, бо менѣ ходитъ о тоє, абы доказати, же не я першій подавъ до відомости deLascalla, но за него говорено вже ще передъ духовною комиссією. А я мое справозданьє писавъ вже по комисіи.

Жичливый Вашъ Другъ

Качала.

(Конецъ буде)

*) Сей і слѣдуючі листи відносять ся до процесу в гр. Де Ля Скаля.

СОВІЛ Жумки можна набувати в «Совільскім Базарі» у Львові і у всіх торговлях вираю.

Вже вийшла III. часть (а 4. книжка) розпочатого перед двома роками видавництва товариства «Просвіта» у Львові п. з. «Руска письменність» III. твори М. Шашкевича, Я. Головацького, Н. Устияновича та А. Могильницького. У Львові 1906. З друкарні Наук. Товар. ім. Шевченка. Книжка має 624 сторони XII ки і коштує на добрім папері, в звичайній оправі 1 К., в красній оправі 1 К. 50 сот. З поштовою пересилкою о 35 с. більше. Дістати можна в канцелярії тов-а «Просвіта», Ринок ч. 10. і в книгарні Наук. Тов-а ім. Шевченка, Театральна улица, ч. 1.

Тамже можна іще дістати:

Руска письменність: I. ч. (1. книжка) Твори І. Котляревського, П. Артемовського-Гулака, Євгенія Гребінки. II. ч. (2. і 3. книжка) Твори Гр. Квітки-Основ'яненка. — Все 11 повістей, між ними 2 в Галичині ще незнані, 4 дрібніші оповіданя, 4 драматичні твори, 4 листи до любезних земляків і лист до Шевченка. Кожду книжку продає ся окремо в звичайній оправі по 1 К., в красній 1 1/2 К., з поштовою пересилкою о 35 с. більше. Се видавництво відзначає ся: дешевостию і елєганцією, популярностию і критичностию. Подібного видавництва не має не то руска, але навіть і польска література. IV. часть (5. книжка), обіймає юча твори Метлинського і Костомарова, вже друкують ся.

За певну і добру льокацію поручаємо:

- 4 1/2% листи гіпотечні
 - 4% листи гіпотечні
 - 5% листи гіпотечні преміювані
 - 4% листи Товариства кредитового земского
 - 4% і 4 1/2% листи Банку кравового
 - 4% позичку краву
 - 4% облигації провінційні і всілякі ренти державні
- Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшим курсі деннім.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соляній у Львові.

від 16. до 31. серпня 1906.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представленє В веділі і сьвята 2 представленя о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятівді High-Life представленє. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвига ч. 9.

Передплата вносить:

- річно 8 К.
- піврічно 4 К.
- чвертьрічно 2 К.

Поодинокє число коштує 40 сот.

Адреса редакції і адміністрації:

Львів, ул. Академічна ч. 8.